

LITWA

SRODKOWA

DZIENNIK URZĘDOWY

TYMCZASOWEJ KOMISJI RZĄDZĄCEJ.

CENA NUMERU 10 Mk. Dziennik Urzędowy przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz jednoszpaltowy 15 Marek.

Redakcja i Administracja — ul. Adama Mickiewicza 13.

T R E Ś Ć: I. Dekret № 21. Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej o ordynacji wyborczej do Sejmu Litwy Środkowej.
II. Dekret № 22. Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej o powołaniu p. Wincentego Łuczyńskiego na stanowisko Głównego Komisarza Wyborczego.

Dekret № 21.

Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej o ordynacji wyborczej do Sejmu Litwy Środkowej.

ROZDZIAŁ I.

Prawo wybierania.

Art. 1. Wyborcą do Sejmu jest każdy mieszkaniec Litwy Środkowej bez różnicy płci, który przed dniem ogłoszenia niniejszego dekretu ukończył lat osiemnaście i który odpowiada jednemu z następujących warunków:

- urodził się na terenie Litwy Środkowej,
- posiada na tym terenie nieruchomości,
- jest zapisany do wykazów lub ksiąg miejscowej ludności: gminnych, wiejskich lub b. stanowych,
- pracuje w instytucji państwowej lub samorządowej Litwy Środkowej,
- mieszka w kraju przynajmniej od dnia 1 go stycznia 1919 roku.

Żony wyborców, gdyby nawet nie odpowiadały żadnemu z powyższych warunków, korzystają z prawa wyborczego.

Art. 2. Wyborcy winni być mieszkańcami tego obwodu głosowania, w którym głosują.

Art. 3. Wyborcy głosować wolno tylko w jednym obwodzie głosowania.

Art. 4. Wojskowi wszystkich stopni i wszystkich rodzajów broni w służbie czynnej udziału w głosowaniu nie biorą. Wyjątek stanowią ci wojskowi, którzy w dniu głosowania znajdują się w miejscu swego stałego zamieszkania, t. j. w tych obwodach, w których zostali wciągnięci na listy wyborców.

Art. 5. Prawa wyborczego nie mają:

- funkcjonariusze policji, o ile pełnią służbę zewnętrzną,
- osoby sądowo pozbawione praw obywatelskich.
- osoby ubezwłasnowolnione.

Art. 6. Prawo głosowania winno być wykonywane osobiście. Jednak chorym i kalekom, stawającym w lokalu wyborczym osobiście, wolno posługiwać się przy oddawaniu głosu pomocą innych osób.

ROZDZIAŁ II.

Wybieralność.

Art. 7. Wybieralni do Sejmu są wszyscy mieszkańcy (nki) Litwy Środkowej, posiadający czynne prawo wyborcze, bez względu na miejsce i ciągłość mieszkania, nie wyłączając wojskowych oraz policji.

ROZDZIAŁ III.

Okręgi wyborcze i obwody głosowania.

Art. 8. Terytorjum Litwy Środkowej zostaje podzielone na okręgi wyborcze. Wykaz okręgów wyborczych i siedzib komisji wyborczych jest wyszczególniony w dodatku Nr. 1.

Art. 9. Jeden poseł przypada przeciętnie na 10,000 ludności okręgu, na ułamki tej liczby, wynoszące ponad 5,000, przypada jeden poseł.

Art. 10. Okręgowa komisja wyborcza dzieli okręgi wyborcze na obwody głosowania wielkości, zastosowanej do warunków lokalnych.

ROZDZIAŁ IV.

a) **Dzień i miejsce wyborów.**

Art. 11. Zgodnie z dekretem Naczelnego Dowódcy Wojsk Środkowej Litwy z dn. 28 go paździer-

nika 1920 roku, dniem wyborów do Sejmu będzie dzień 9-go stycznia 1921 r.

Dzień rozpoczęcia postępowania wyborczego w poszczególnych okręgach wyborczych będzie określony specjalnymi rozporządzeniami T. Komisji Rządzącej.

Art. 12. Najpóźniej w 14-ym dniu od rozpoczęcia postępowania wyborczego, okręgowa komisja wyborcza ogłosi publicznie we wszystkich miastach, osadach i wsiach swego okręgu wyborczego zarówno dzień, na który wybory poselskie zostały Dekretem Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej z dn. 28-go października 1920 r. wyznaczone, jak też godziny głosowania, liczbę posłów, którzy mają być wybrani, miejsce, czas, sposób i ostatni termin zgłaszania kandydatur według przepisów rozdziału IV d), a wreszcie skład i lokal urzędowania okręgowej komisji wyborczej.

Równocześnie będzie ogłoszony w każdej gminie lub mieście podział danej gminy lub miasta na obwody głosowania, wyznaczony lokal wyborczy dla każdego obwodu głosowania, jak również podany do wiadomości skład obwodowych komisji wyborczych, oraz lokal i godziny ich urzędowania.

Ogłoszenie to nastąpić winno w sposób zwykły w danej gminie używany przy ogłaszaniu rozporządzeń.

Art. 13. W razie zmiany lokalu wyborczego, względnie lokalu urzędowania okręgowej lub obwodowej komisji wyborczej, zmiana ta musi być natychmiast podana do wiadomości publicznej.

b) Organizacja wyborcza.

Art. 14. Dla przeprowadzenia wyborów powołane będą następujące organy:

- a) Główny Komisarz Wyborczy,
- b) okręgowi komisarze wyborczy,
- c) okręgowe komisje wyborcze,
- d) obwodowe komisje wyborcze.

Art. 15. Głównego Komisarza Wyborczego mianuje Naczelnny Dowódca Wojsk Litwy Środkowej na wniosek Tymczasowej Komisji Rządzącej.

Okręgowych komisarzy wyborczych mianuje Prezes T. Komisji Rządzącej na wniosek Głównego Komisarza Wyborczego.

Przewodniczących okręgowych komisji wyborczych powołuje — w miarę możliwości z grona sędziów Prezes Sądu Apelacyjnego w Wilnie.

Członkowie okręgowych komisji wyborczych w ilości 4-ch oraz ich zastępcy — w tej samej ilości, są kooptowani przez przewodniczących komisji, przyczem jeden z członków zostaje — z wyboru samej komisji — zastępcą przewodniczącego.

Przewodniczących i 4-ch członków obwodowych komisji wyborczych, oraz ich zastępców powołują okręgowe komisje wyborcze.

Art. 16. Główny Komisarz Wyborczy kontroluje normalne powstanie i funkcjonowanie komisji wyborczych oraz udziela im instrukcji i wyjaśnień. Od postanowień Głównego Komisarza Wyborczego komisjom przysługuje prawo odwołania się do Sądu Apelacyjnego w Wilnie, co jednak nie wstrzymuje postępowania wyborczego.

Art. 17. Okręgowi komisarze wyborczy wykonywują w swoich okręgach rozporządzenia Głównego Komisarza Wyborczego.

Okręgowi komisarze wyborczy mają prawo obec-

ności z głosem doradczym na posiedzeniach okręgowych i obwodowych komisji wyborczych.

Art. 18. Okręgowe komisje wyborcze winny być ukonstytuowane najpóźniej na 5-ty dzień po dniu rozpoczęcia postępowania wyborczego. Obwodowe komisje wyborcze winny być powołane do życia przez okręgowe komisje najpóźniej w ciągu 9-ciu dni od dnia ukonstytuowania się komisji okręgowej.

Art. 19. Do powzięcia uchwały w okręgowej i obwodowej komisji wyborczej niezbędna jest obecność przynajmniej 3-ch członków.

Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 20. Jeden z członków komisji prowadzi protokoły jej obrad. Protokoły winny być podpisane przez obecnych na zebraniu członków komisji.

Art. 21. Kandydat na posła nie może brać udziału w pracach komisji wyborczych, ani też być komisarzem wyborczym w tym okręgu, w którym kandyduje.

Art. 22. Osoby, powołane na członków komisji wyborczych, które po przyjęciu mandatu uchylają się bez usprawiedliwionej przyczyny od pełnienia swoich obowiązków, ulegną karze grzywny od 100 do 500 mk.: skazanie po raz trzeci powoduje wykreślenie z listy członków komisji.

Kary te na członków komisji okręgowych, zarówno jak i obwodowych, nakładają komisje okręgowe.

Art. 23. Członkowie okręgowych i obwodowych komisji wyborczych za dni rzeczywistej pracy w komisjach otrzymują diety. Członkowie, urzędujący w miejscach swego zamieszkania, otrzymują po 100 marek dziennie, członkowie, urzędujący poza miejscem swego zamieszkania — po 150 mk. dziennie i zwrot kosztów podróży.

Art. 24. Obwodowe komisje wyborcze rozwiązują się z chwilą przesłania protokołu głosowania do okręgowej komisji wyborczej i akceptowania protokołu przez nią (art. 71).

Art. 25. Okręgowe komisje wyborcze likwidują się ostatecznie z chwilą rozwiązania Sejmu.

c) Listy wyborcze.

Art. 26. W każdej gminie wójt albo wydelegowani w tym celu przez komisarzy wyborczych instruktorzy sporządzą w porządku alfabetycznym (według wzoru dodatek Nr. 2) listy wyborców, to jest osób, mających prawo wybierania do Sejmu w myśl art. 1 niniejszej ordynacji wyborczej. Do tej listy należy dołączyć spis osób — mieszkańców danej gminy, które w myśl art. 5 ordynacji wyborczej nie mają prawa głosowania.

W miastach spisy te przygotowuje według obwodów magistrat lub wydelegowani przez komisarzy wyborczych instruktorzy.

Art. 27. Najpóźniej 22 go dnia od rozpoczęcia postępowania wyborczego spisy wyborców dostarczone muszą być komisjom obwodowym.

Art. 28. Natychmiast po otrzymaniu tych spisów komisja obwodowa przystępuje do ich zbadania oraz zatwierdza listę wyborców, przyczem komisja ma prawo żądać okazania materiałów, na których podstawie spisy zostały sporządzone, oraz udzielania odpowiednich wyjaśnień.

Art. 29. Komisja obwodowa najpóźniej 25-go dnia od rozpoczęcia postępowania wyborczego przesyła zatwierdzoną przez się listę wyborców okręgowej komisji wyborczej.

Jednocześnie drugie egzemplarze listy wyborców złożone będą do przejrzenia w lokalu komisji obwodowej na 8 godzin dziennie przez dni 3.

Art. 30. Każdy obywatel w ciągu powyższych dni 3 ch ma prawo wnosić reklamacje przeciwko liście wyborców zarówno o wykreślenie jak i wpisanie na listę siebie lub kogokolwiek.

Reklamacje należy poprzeć dowodami.

Art. 31. Reklamacje mogą być wnoszone piśmiennie lub ustnie do komisji obwodowej, która ustne reklamacje protokuluje.

Reklamacje są uważane za poufne, lecz nie mogą być bezimienne.

Art. 32. Komisja obwodowa zawiadomi piśmiennie osoby, co do których wniesiono reklamacje o ich wykreślenie, najpóźniej w ciągu 2-ch dni po otrzymaniu reklamacji. W zawiadomieniu tem będzie przytoczony art. 32 ordynacji wyborczej.

Art. 33. Osoby, których prawo głosowania podano w wątpliwość, mogą wnosić obronę na ręce komisji obwodowej w przeciągu 2-ch dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Art. 34. Komisja obwodowa rozstrzyga reklamacje w przeciągu 3-ch dni. Od postanowień komisji obwodowej można się odwołać do komisji okręgowej za pomocą reklamacji, złożonych do komisji obwodowej w ciągu 48 godzin od daty decyzji komisji obwodowej; przeciwreklamacje mogą być składane komisji obwodowej ustnie, do protokołu, albo piśmiennie.

Reklamacje o wykreślenie zatrzymuje komisja obwodowa do upływu terminu obrony, poczem wraz z przeciwreklamacjami przesyła okręgowej komisji wyborczej.

Art. 35. Komisja okręgowa bada spisy, listy, protesty, reklamacje i przeciwreklamacje, ustala ostatecznie listy wyborców i rozsyła poprawione i podpisane listy komisjom obwodowym w 40 tym dniu od rozpoczęcia postępowania wyborczego.

Art. 36. Orzeczenia okręgowej komisji wyborczej mogą być zaskarżane do Sądu Apelacyjnego w Wilnie tylko z powodu pogwałcenia przepisów niniejszego dekretu.

d) Zgłaszanie kandydatur poselskich.

Art. 37. Kandydatury poselskie będą zgłaszane piśmiennie na ręce przewodniczącego [okręgowej komisji wyborczej nie później jak 28-go dnia od dnia rozpoczęcia postępowania wyborczego.

Wzór zgłoszenia p. dodatek № 3.

Art. 38. Zgłoszenie winno być podpisane łącznie lub na oddzielnych deklaracjach co najmniej przez 50-ciu wyborców.

Art. 39. Liczba kandydatów, zgłoszonych przez jedną grupę, może być większą, niż ogólna ilość mandatów danego okręgu. Wybrani kandydaci wchodzi do Sejmu w porządku pierwszeństwa, w jakim zostali umieszczeni na liście. Kandydaci nie wybrani są zastępcami wybranych posłów, na wypadek śmierci

któregokolwiek z nich, jak również złożenia lub utraty przez nich mandatów poselskich.

Art. 40. W zgłoszeniu powinno być podane imię i nazwisko, zawód, wiek i miejsce zamieszkania każdego kandydata, a również powinna być dołączona piśmienna deklaracja kandydata, że zgadza się na postawienie jego kandydatury i ewentualny wybór na posła przyjmie.

Art. 41. Ta sama osoba może kandydować w wielu okręgach wyborczych.

Art. 42. Zgłaszający listę kandydatów winni wskazać swego pełnomocnika, wyłącznie uprawnionego do porozumiewania się w imieniu grupy z komisjami wyborczymi.

Art. 43. Okręgowa komisja wyborcza bada zgłoszenia i oświadczenia o dostrzeżonych brakach i wadach, zawiadamia właściwego pełnomocnika najpóźniej 30-go dnia od rozpoczęcia postępowania wyborczego.

Art. 44. Jeżeli wady nie zostaną usunięte w przeciągu 3-ch dni, okręgowa komisja wyborcza stwierdza nieważność zgłoszenia w całości, albo nieważność kandydatur, których wady dotyczą. Stwierdzenie nieważności poszczególnych kandydatur nie unieważnia listy.

Art. 45. W razie zgłoszenia w terminie jednej tylko listy kandydatów, jak również w razie zgłoszenia paru list z ogólną ilością kandydatów nie większą od liczby posłów, przypadającej na dany okręg, głosowanie nie odbywa się, natomiast okręgowa komisja wyborcza ogłasza o wyborze na posłów kandydatów zgłoszonych.

Art. 46. Grupy, które zgłosiły listy kandydatów, mogą przez swoich pełnomocników oświadczyć najpóźniej 34-go dnia od dnia rozpoczęcia postępowania wyborczego, że tworzą związek wyborczy, a wówczas będą miały wobec innych grup przy obliczaniu głosów prawa jednej grupy.

Art. 47. Wszystkie zgłoszone we właściwym terminie i przyjęte przez komisję listy kandydatów, mają być przez okręgową Komisję wyborczą podane do publicznej wiadomości najpóźniej 36-go dnia od rozpoczęcia postępowania wyborczego, przytem listy te będą przez komisję oznaczone numerem porządkowym w kolejności ich składania i zostaną wydrukowane na afiszach wyborczych wszystkie równocześnie w kolejnym porządku numerów.

e) Głosowanie.

Art. 48. Głosowanie rozpoczyna się punktualnie o godzinie 8-iej rano i trwa bez przerwy do godziny 10-iej wieczorem.

Art. 49. Od chwili rozpoczęcia głosowania, aż do chwili jego zakończenia winni być obecni w lokalu wyborczym bez przerwy co najmniej 3 członkowie obwodowej komisji wyborczej.

W razie gdyby w dniu wyborów okazało się, że obwodowa komisja wyborcza nie może się zebrać w liczbie przynajmniej 4-ch członków, przewodniczący komisji powoła dla jej uzupełnienia z pośród obecnych na sali wyborców, umiających czytać i pisać, 2-ch członków; o powyższem należy uczynić wzmiankę w protokole.

Przewodniczący komisji i członek komisji, wybrany do pisania protokołu, nie mogą równocześnie oddalić się z lokalu wyborczego.

Art. 50. Głosowanie raz rozpoczęte nie może być przerwane. Gdyby wskutek siły wyższej czynności wyborcze były wręcz uniemożliwione, komisja wyborcza może przedłużyć głosowanie o kilka godzin lub odroczyć do dnia następnego.

Art. 51. W razie przerwania głosowania komisja wyborcza winna opieczętować akta wyborcze i urnę wyborczą i przechować je pod osobistą odpowiedzialnością przewodniczącego.

Art. 52. Protokół głosowania winien być spisany według wzoru (dodatek № 4).

Art. 53. Wybory odbywają się publicznie. Wstęp do miejsca wyborów mają tylko wyborcy i członkowie komisji oraz osoby, wskazane w art. 54.

Art. 54. Prawo obecności w lokalu wyborczym, od chwili rozpoczęcia czynności aż do zakończenia, mają przedstawiciele grup wyborczych, zgłoszeni przez pełnomocników po jednym do każdej komisji z pośród miejscowych wyborców.

Art. 55. Osoby, któreby zakłócały spokój albo agitowały (p. art. 57), przewodniczący może usunąć z lokalu wyborczego, w razie zaś usiłowania ponownego wejścia skazać je na grzywnę do 500 mk.

Art. 56. Przedstawicieli grup wyborczych komisja wyborcza może wydalić z lokalu wyborczego w wypadkach, przewidzianych w art. 55, dopiero po bezskuteczności uprzedniego upomnienia.

Fakt wydalenia z lokalu wyborczego i powody wydalenia muszą być zaznaczone w protokole komisji.

Art. 57. W czasie głosowania nie wolno, ani w lokalu wyborczym, ani w budynku, w którym ten lokal znajduje się, ani też na ulicy przed wejściem do budynku w promieniu 100 kroków wygłaszać przemów do wyborców i w jakikolwiek sposób agitować.

Art. 58. W razie gdyby tłumne zgromadzenie się publiczności tamowało wyborcom dostęp do lokalu wyborczego, przewodniczący komisji poczyni potrzebne zarządzenia, by zapewnić wyborcom swobodny dostęp.

Art. 59. W celu zapewnienia wykonania zarządzeń przewodniczącego, oddana będzie do jego rozporządzenia straż w odpowiedniej sile.

Art. 60. Przed rozpoczęciem głosowania komisja i przedstawiciele grup wyborczych powinni się przekonać, czy urna jest pusta. Od tej chwili aż do skończenia głosowania urna w żadnym razie nie może być otwierana.

Art. 61. Komisja wyborcza może w pojedynczych wypadkach żądać dokumentów lub innych dowodów od osoby głosującej, w celu ustalenia tożsamości, zaś w razie nieustalenia tożsamości — nie dopuścić do głosowania.

Art. 62. Głosowanie odbywa się za pomocą kart do głosowania. Karta zawierać ma jedynie numer listy kandydatów, na którą wyborca oddaje swój głos.

Numer może być drukowany albo pisany.

Art. 63. Głosowanie odbywa się w następujący sposób: wyborca, wchodząc do lokalu wyborczego, udaje się bezpośrednio do stołu, przy którym urzęduje komisja wyborcza, i wymienia swe nazwisko. Po sprawdzeniu przez członka, prowadzącego

protokół, czy nazwisko wyborcy znajduje się na liście wyborców, wyborca otrzymuje kopertę do głosowania, odchodzi na stronę, wkłada kartę wyborczą do koperty i, zakleivszy, powraca do stołu komisji, gdzie wręcza kopertę przewodniczącemu komisji. Ten, sprawdzivszy stempel na kopercie, wrzuca ją do urny wyborczej; jednocześnie członek komisji, prowadzący protokół, czyni na liście obok nazwiska wyborcy adnotację, że głos swój już oddał, poczem wyborca opuszcza lokal wyborczy.

Art. 64. Przewodniczący nie przyjmuje karty do głosowania, którą wyborca pragnąłby oddać bez złożenia jej do koperty urzędowej; również nie przyjmuje kopert, oznaczonych jakimkolwiek znakiem poza stemplem urzędowym.

Art. 65. Punktualnie o godzinie 10-ej wieczorem przewodniczący nakazuje zamknięcie lokalu wyborczego. Odtąd mogą głosować tylko wyborcy, którzy jeszcze przed uderzeniem godziny 10 ej znajdują się w lokalu wyborczym.

Art. 66. Po ogłoszeniu przez przewodniczącego, że głosowanie jest ukończone, przewodniczący pomiesza koperty, złożone do urny wyborczej, poczem liczy je nie otwierając.

Jednocześnie ustala się na podstawie notatek na liście wyborczej liczbę wyborców, którzy głosowali.

Gdyby liczba, mimo kilkakrotnego liczenia, różniła się od listy kopert, wyjętych z urny, należy to w protokole zaznaczyć, podając okoliczności, mogące wyjaśnić przyczynę niezgodności.

f) Stwierdzenie wyniku głosowania w komisji obwodowej.

Art. 67. Natychmiast po ukończeniu głosowania komisja przystępuje do obliczania głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

Art. 68. Nieważne są: 1) karty do głosowania, włożone nie do urzędownie ostemplowanej koperty, lub też koperty, oznaczonej znakiem odróżniającym, 2) karty do głosowania puste, oraz 3) karty do głosowania, nie wypełnione w sposób właściwy, w myśl art. 62.

Włożenie kilku kart do jednej koperty pociąga za sobą unieważnienie kart, o ile nie są one jednobrzmiące; jednobrzmiące będą uważane za jedną kartę.

Art. 69. Nieważność oddanych kart sprawdza okręgowa komisja wyborcza; orzeczenie jej sprawdza w razie wniesienia protestu przeciwko decyzji komisji okręgowej, Sąd Apelacyjny w Wilnie.

Art. 70. Karty do głosowania, które na podstawie art. 68 zostały przez komisję obwodową unieważnione, należy ponumerować i dołączyć do protokołu wraz z kopertami.

Art. 71. Protokół musi być podpisany przez wszystkich członków komisji oraz obecnych pełnomocników poszczególnych grup wyborców, które wystawiły własne listy kandydatów i łącznie z kartami do głosowania oraz listami wyborców, po starannem opakowaniu i opieczętowaniu, odesłany natychmiast do okręgowej komisji wyborczej.

Każdy członek komisji, jeżeli uważa, że protokół nie jest zgodny z rzeczywistością, ma prawo swoje oświadczenie załączyć na piśmie do protokołu,

g) Stwierdzenie wyniku głosowania w całym okręgu wyborczym.

Art. 72. Posiedzenie okręgowej komisji wyborczej w celu ustalenia wyniku głosowania, odbywa się najpóźniej na 3 ci dzień po głosowaniu w poszczególnych obwodach głosowania. O miejscu i czasie tego posiedzenia powinni być zawiadomieni, co najmniej na 24 godziny przed terminem, członkowie komisji i pełnomocnicy grup wyborczych.

Art. 73. Okręgowa komisja wyborcza po obliczeniu głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów, przystępuje do rozdzielania mandatów poselskich pomiędzy poszczególne listy, w stosunku proporcjonalnym do ilości oddanych głosów. Sposób wyliczeń wskazuje dodatek № 5.

Art. 74. Z czynności okręgowej komisji wyborczej spisuje się protokół. W protokole powinny być umieszczone wszystkie obliczenia, dokonane przy obrachowywaniu głosów.

Art. 75. Po ustaleniu treści protokołu, przewodniczący okręgowej komisji wyborczej najpóźniej na 5 ty dzień po dniu głosowania podaje wynik głosowania do wiadomości publicznej przez wywieszenie odnośnego ogłoszenia w lokalu okręgowej komisji wyborczej oraz w zarządach gminnych i miejskich danego okręgu.

Wynik ostateczny głosowania w całym kraju ogłasza niezwłocznie w „Dzienniku Urzędowym Tymcz. Kom. Rząd.”. Prezes Sądu Apelacyjnego w Wilnie.

Art. 76. Dla każdego z wybranych posłów przewodniczący okręgowej komisji wyborczej wystawi bezzwłocznie list wierzytelny (p. dodatek № 6), podpisany przez członków komisji wyborczej, a zawierający: 1) nazwę okręgu wyborczego, 2) imię i nazwisko, zawód, miejsce zamieszkania i wiek wybranego.

Art. 77. Po wystawieniu listów wierzytelnych protokół zostaje odczytany i podpisany przez członków komisji wyborczej.

Art. 78. Protokół wraz z aktami wyborczymi poszczególnych komisji wyborczych i kartami do głosowania powinien być opieczętowany, opatrzony napisem, oznaczającym zawartość, i odesłany do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Wilnie.

h) Koszta wyborcze.

Art. 79. Wszystkie wydatki, połączone z przeprowadzeniem wyborów, ponosi państwo, z wyjątkiem kosztu kart do głosowania.

Dostarczenie lokalu, sprzętów i przyborów do pisania dla komisji wyborczej jest obowiązkiem gminy, w obrębie której komisja urządzuje.

ROZDZIAŁ V.

Sprawdzanie ważności mandatów.

Art. 80. W ciągu 12-tu dni od dnia głosowania każdy obywatel może wnieść protest przeciwko wyborowi. Protest winien być wniesiony w 2 ch egzemplarzach na ręce przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej.

Art. 81. Przewodniczący okręgowej komisji wyborczej ogłasza natychmiast przez wywieszenie odnośnego zawiadomienia w lokalu urzędowania komisji oraz w urzędach gminnych i miejskich

w okręgu, o tem, że protest został wniesiony, wyznaczając tygodniowy termin do wnoszenia zarzutów przeciwko treści protestu. Przed upływem tego tygodnia wolno każdemu wyborcy przeglądać protest w lokalu komisji i uczynić z niego odpisy, poczem protesty wraz z zarzutami są przysyłane do Sądu Apelacyjnego, drugi zaś egzemplarz komisja okręgowa przysyła do kancelarii Sejmu.

Art. 82. O ważności wyborów, zaprotestowanych według art. 80, rozstrzyga Sąd Apelacyjny w Wilnie, w przeciągu 6-ciu tygodni od dnia wyboru.

Art. 83. Sąd Apelacyjny w Wilnie, działając w charakterze trybunału wyborczego, urządzuje w kompie trzech członków tego Sądu z udziałem prokuratora.

Art. 84. Sąd Apelacyjny w Wilnie jest sądem wyłącznie orzekającym o przekroczeniu prawa przy badaniu protestów wyborczych.

Art. 85. Jeżeli, wskutek pogwałcenia obowiązku urzędowego przez członka komisji wyborczej, głosowanie zostało w całości lub w niektórych obwodach unieważnione, winny może być skazany na zapłacenie kosztów ponownego głosowania lub też części tych kosztów. Koszta te płaci skazany w kwocie, przez sąd oznaczonej, do kasy państwowej, względnie gminnej. Do orzekania w tych sprawach powołany jest Sąd Apelacyjny w Wilnie.

Art. 86. Posiedzenia Sądu Apelacyjnego w sprawach, dotyczących wyborów, odbywają się publicznie

Art. 87. Najdalej na 25-ty dzień po dniu wyborów Sąd Apelacyjny w Wilnie sporządzi wykaz wyborów zaprotestowanych i prześle go do prezydium Sejmu.

Art. 88. Ważność wyborów niezaprotestowanych rozważy Sejm najpóźniej w przeciągu miesiąca. W wypadku zakwestjonowania wyboru posła, mimo braku protestu, Sejm oddaje sprawę do zbadania i rozstrzygnięcia Sądowi Apelacyjnemu w Wilnie.

ROZDZIAŁ VI.

Utrata mandatu i wybory ponowne.

Art. 89. Mandat poselski zostaje unieważniony, jeśli się okaże, że poseł nie był wybieralny według art. 7, albo później prawo wybieralności utracił.

Art. 90. Sąd Apelacyjny w Wilnie może unieważnić wybór: 1) jeżeli zostanie stwierdzone, że w danym okręgu wyborczym mandat poselski został uzyskany przy użyciu przekupstw, wymuszeń, fałszu lub jakichkolwiek podstępów; 2) jeżeli w postępowaniu wyborczem przepisy niniejszej ordynacji wyborczej nie były przestrzegane.

Art. 91. Jeżeli ten sam kandydat będzie wybrany więcej niż w jednym okręgu, powinien oświadczyć, z którego okręgu wybór przyjmuje, najpóźniej na pierwszym posiedzeniu Sejmu. W przeciwnym razie losowanie, dokonane przez Marszałka Sejmu na publicznem posiedzeniu, rozstrzyga, z którego okręgu poseł ma mandat zatrzymać.

Art. 92. W razie unieważnienia wyboru według art. 89, o ile Sąd Apelacyjny w Wilnie orzecze, że nie może mieć zastosowania art. 93, Tymcz. Komisja Rządząca zarządzi wybór ponowny w okręgu lub obwodzie, gdzie prawo zostało przekroczone, w ciągu 15 tu dni od unieważnienia.

Wybór ten może być przeprowadzony przez te same komisje wyborcze i na podstawie tych samych list wyborców, co wybór poprzedni.

Art. 93. W pozostałych wypadkach unieważnienia, lub ustania mandatu posła, okręgowa komisja wyborcza ogłosi o wstąpieniu na jego miejsce kolejnego kandydata z tej samej listy kandydatów, i wystawi mu list wierzytelny.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia karne za przeciwdziałanie wyborom.

Art. 94. Winny przeszkodzenia wyborcy za pomocą gwałtu na osobie, groźby karalnej, podstępu, nadużycia władzy lub uniemożliwienia styczności z odpowiednimi osobami w urzeczywistnieniu prawa wolnego wyboru do Sejmu, ulegnie karze:

więzienia do jednego roku.

Jeżeli przestępstwo zostało spełnione przez kilka osób lub przez urzędnika podczas wykonania obowiązków służbowych, dotyczących nadzoru nad prawidłowością wyborów, winny ulegnie karze:

więzienia na czas od roku jednego do lat 3 ch (dom poprawy).

Usiłowanie będzie karane.

Względem winnego urzędnika sąd mocen będzie zastosować część 3-cią art. 65 K. K.

Art. 95 Winny podburzania do przeciwdziałania wyborom do Sejmu ulegnie karze:

więzienia do jednego roku.

Art. 96. Winny nakłonienia wyborcy za pomocą poczęstunku, daru, obietnicy korzyści osobistej lub podstępu do głosowania przy wyborach do Sejmu na rzecz nakłaniającego lub wskazanej przezeń osoby, ulegnie karze:

Więzienia do jednego roku.

Usiłowanie będzie karane.

Tej samej karze ulegnie wyborca, który zgo-

dził się za poczęstunek, dar, lub korzyść osobistą głosować na rzecz wskazanej mu osoby.

Art. 97. Winny przeszkodzenia czynnościom zebrań przedwyborczych lub komisji wyborczych do Sejmu za pomocą gwałtu na osobie, groźby karalnej, podstępu, nadużycia władzy, uszkodzenia lokalu, przeznaczonego na zebranie, lub sztucznego zanieczyszczenia powietrza; jeśli ustawa nie przewiduje kary cięższej, ulegnie karze:

Więzienia na czas od jednego roku do 3 ch lat (dom poprawy).

Jeżeli przestępstwo zostało spełnione przez kilka osób uzbrojonych, to winni ulegną karze:

Więzienia na czas od lat 3 ch do lat 6 -ciu (dom poprawy).

Usiłowanie będzie karane.

Art. 98. Winny wzięcia udziału w wyborach do Sejmu z wiedzą, że prawa do tego nie posiada, ulegnie karze:

Więzienia na czas miesięcy sześciu.

Tej samej karze ulegnie winny głosowania więcej niż raz jeden lub też poza swoim obwodem.

Art. 99. Winny nadużycia przy przyjmowaniu lub obliczeniu głosów wyborczych do Sejmu, ulegnie karze:

Więzienia na czas od jednego roku do lat 3 ch (dom poprawy).

Usiłowanie będzie karane.

Art. 100. Winny ukrycia, zniszczenia, uszkodzenia, sfalszowania list, protokołów lub innych dokumentów, dotyczących wyborów, ulegnie karze:

Więzienia na czas od jednego roku lat 3-ch (dom poprawy).

Jeśli przestępstwo zostało spełnione przez kilka osób uzbrojonych, to winni ulegną karze:

Więzienia na czas od lat 3 ch do 6-ciu (dom poprawy).

Usiłowanie będzie karane.

Wilno, dn. 26 listopada 1920 r.

L. ŻELIGOWSKI

Generał i Naczelny Dowódca Wojsk
Litwy Środkowej.

W. ABRAMOWICZ

p. o. Prezesa Tymcz. Kom. Rządzącej.

Spis Okręgów Wyborczych i ilości mandatów.

Nr. okręgu wybor- czego	O k r ę g W y b o r c z y	Ilość man- datów	Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej
1	z powiatu Brasławskiego—gminy: Boruska, Opeska, Smołwieńska, Widzka, Dryświatska, Domeńska, Pluska, Borowska, Rumszańska, Skrudelińska, Kałkuńska, Solonjańska, Dukszańska, zaś z gmin: Brasławskiej i Słobódzkiej—części ich położone na zachód od linii, przebiegającej przez jezioro Zółwa, dalej rzeczką Zółwicą, przez jezioro Drywjaty ku jeziorom Cno i Niesliż, dalej na północ przez jezioro Niedrowo i od tego jez. rzeczką Drujką.		
	z powiatu Dziśnieńskiego—gmina Bogińska.	9	Brasław
2	z powiatu Święciańskiego—gminy: Kukuciska, Łyngmiańska, Święciańska wraz z miastami Święciany i Nowo-Swięciany, Daugieliska, Zabłowska, Michajłowska, Łyntupska, Kiemielska, Aleksandrowska.	8	Święciany
3	z powiatu Święciańskiego—gminy: Mielegiańska, Twerecka, Hoduciska, Komajska, Kobylńska, Jasiewska, Szemiotowska, Zanorocka, Świrska, Wojstomska, Wiszniewska, Dubatowska.	6	Kobylnik
4	z powiatu Oszmiańskiego—gminy: Grauzyska, Solska, Kucewicka, Dziewieniska, Polańska, Holszańska, Krewska, Smorgońska, Bienicka, oraz miasto Oszmiana;		
	z powiatu Wilejskiego—gmina Lebedziwska.	9	Oszmiana
5	z powiatu Oszmiańskiego—gminy: Siedliska, Subotnicka, Lipniska, Bakszańska, Ługomowicka, Trabska, Iwjewska, Juraciska, Wiszniewska, Zabrzeńska, Połoczańska.	8	Traby
6	z powiatu Wileńskiego—gminy: Owancka, Malacka, Janiska, Giedrojcka, Szyrwinka, Giełwańska, Muśnicka,	6	Szyrwinty
7	z powiatu Wileńskiego—gminy: Podbrzeska, Mejszagolska, Rzeszańska, Niemenczyńska, Bystrzycka, Mickuńska.	5	Wilno
8	z powiatu Wileńskiego—gminy: Worniańska, Szumska, Rukojńska, Turgielska, Rudomińska, Solecznicka.	7	Turgiele
9	miasto W i l n o.	13	Wilno
10	powiat Trocki i miasto Troki.	9	Troki
11	z powiatu Lidzkiego—gminy: Aleksandrowska, Zabłocka, Żyrmuńska, Lidzka, wraz z miastem Lidą, Ejszyska, Mytlańska, Bieniakońska, Raduńska, Tarnowska, Koniańska, Dokudowska, Lebiódzka, zaś z gmin: Bielickiej i Hończarskiej — ich części, położone na prawym brzegu Niemna.	12	Lida
12	z powiatu Lidzkiego — gminy: Ostryńska, Nowo-Dworska, Szczuczyńska, Żołudzka, Wasiliska, Lacka, Różeńska. Sobakińska, zaś z gminy Orlańskiej — jej część położoną na prawym brzegu Niemna.		
	z powiatu Grodzieńskiego—gminy: Wiercieliska, Skidelska, Kamionkowska, Hożańska, Bersztańska, Porzeczańska, Żydomlańska, Jeziorska, zaś z gmin Dubieńskiej i Mostowskiej—ich części, położone na prawym brzegu Niemna.	11	Szczuczyn

Lista Wyborców do Sejmu

z obwodu głosowania z okręgu wyborczego

Numer	Nazwisko w porządku alfabetycznym	Imię	Data urodze- nia, wiek	Zawód	Adres miejsce stałego zamieszkania	Otrzymał kopertę	Oddał kartę głosowania
1	A		54	piekarz			
2	A		27	rolnik			
3	A		39	kowal			
"	"						
"	"						
51	B						
52	B						
53	B						
"	"						
"	"						
101	C						
102	C						
103	C						
"	"						
"	"						
"	"						
151	D						
152	D						
153	D						
"	"						
"	"						
201	E						
202	E						
203	E						
"	"						
"	"						

Do p. Przewodniczącego

Okręgowej Komisji Wyborczej

w

My niżej podpisani zgłaszamy w imieniu

..... wyszczególnioną poniżej listę kandydatów na posłów do Sejmu
Litwy Środkowej z okręgu wyborczego

Nr. porz.	Nazwisko	Imię	Zawód	Wiek	Miejsce zamieszkania
1.					
2.					
3.					
4.					

Pełnomocnikiem zgłaszanej przez nas listy, wyłącznie uprawnionym do porozumiewania się
w imieniu grupy z komisjami wyborczymi, będzie

p., zamieszkały w

.....dn. 1920 r.

(Podpisy)

Protokół głosowania.

W obwodzie głosowania: okręgu wyborczego

Działo się dnia r. w lokalu obwodowej komisji wyborczej w

Obecni członkowie komisji wyborczej:

Przewodniczący

Prowadzący protokół

Członkowie

Przy udziale przedstawicieli grup wyborczych

Otwarcie głosowania nastąpiło o godz. 8 rano.

W trakcie głosowania usunięto przedstawicieli grup wyborczych

z powodu

W trakcie obliczania głosów usunięto z powodu

Głosowanie przerwano z powodu na czas od do

Głosowanie skończono o godz. wieczorem.

Ilość głosujących wyborców wynosiła

Ilość kartek znalezionych w urnie

Niezgodność ilości głosujących i kartek głosowania tłumaczy się

Kartek unieważniono

W tym z powodu wad koperty №

Przypadło kartek:

Na listę 1

„ „ 2

„ „ 3

Obliczenie głosów skończono o godz.

Przewodniczący Komisji obwodowej

Prowadzący protokół

Członkowie

Przedstawiciele grup wyborczych

Szczegóły obliczeń ogłoszenia.

Pzypuśćmy, że okręg wyborczy wysyła 18 posłów. List kandydatów na posłów zgłoszono pięć. Pierwsza lista zawiera 10-ciu kandydatów, druga—pięciu kandydatów, trzecia—pięciu kandydatów, czwarta—trzech kandydatów, wreszcie piąta lista dwóch kandydatów.

Lista pierwsza, czyli oznaczona numerem I-m otrzymała głosów 89.964, lista № 2 otrzymała—50.389 głosów; lista № 3 otrzymała 32.382 głosy; lista № 4 otrzymała 24.185; wreszcie lista № 5 otrzymała 10.178 głosów.

Aby otrzymać dzielnik wyborczy dzielimy te liczby przez 1, 2, 3 i t.
Uwidoczn to przykład następujący:

1	2	3	3	5
Dzielimy przez 1 89.964 ¹	39.389 ²	32.373 ⁴	24.185 ⁷	10.178
" " 2 44.982 ³	29.694 ⁶	16.191 ¹¹	12.092 ¹⁵	
" " 3 29.988 ⁵	19.796 ⁹	10.794 ¹⁸	8.061	
" " 4 22.491 ⁸	14.847 ¹³	8.893		
" " 5 17.992 ¹⁰	11.877 ¹⁶			
" " 6 14.994 ¹²	9.898			
" " 7 12.852 ¹⁴				
" " 8 11.245 ¹⁷				
" " 9 9.996				

Z otrzymanych przez ten podział liczb szeregujemy liczby według wielkości, poczynając od najwyższej a kończąc na osiemnastej z kolei, gdyż dany okręg wyborczy wybiera 18-stu posłów.

Ostatnia, czyli osiemnasta liczba, nazywa się dzielnikiem wyborczym („le diviseur electoral“). Ile razy dzielnik wyborczy pomieści się w liczbie głosów, oddanych na poszczególną listę, tyle mandatów otrzyma lista.

Dzielnik wyborczy w danym przykładzie wynosi 10.794, bowiem zacząwszy szeregować od 89.964 na osiemnastem miejscu otrzymamy 10.794.

Wobec tego lista № 1 otrzyma 8 mandatów, gdyż $89.964:10\ 794=8$ z resztą 3.612.
 " " 2 " 5 mandatów, gdyż $49.389:10\ 794=5$ z resztą 5.419.
 " " 3 " 3 mandaty, gdyż $32.383:10\ 794=3$ z resztą 1
 " " 4 " 2 mandaty, gdyż $24.185:10\ 794=2$ z resztą 2.597.
 " " 5 " 0 mandatów, gdyż $10.178:10\ 794=0$ z resztą 10.178.

Tę samą manipulację uwidoczn jeszcze wyraźniej kolejne zszeregowanie dzielników, a łącznie z tem podział mandatów między poszczególne listy.

Z listy №	1	wzięty dzielnik	89.964,	Mandat	I	przypad.	liście №	1.
" " "	2	"	59.389	"	II	"	"	2.
" " "	1	"	44.982	"	III	"	"	1.
" " "	3	"	32.383	"	IV	"	"	3.
" " "	1	"	29.988	"	V	"	"	1.
" " "	2	"	29.694	"	VI	"	"	2.
" " "	4	"	24.185	"	VII	"	"	4.
" " "	1	"	22.491	"	VIII	"	"	1.
" " "	2	"	19.796	"	IX	"	"	2.
" " "	1	"	17.992	"	X	"	"	1.
" " "	3	"	16.191	"	XI	"	"	3.
" " "	1	"	14.994	"	XII	"	"	1.
" " "	2	"	14.847	"	XIII	"	"	2.
" " "	1	"	12.852	"	XIV	"	"	1.
" " "	4	"	12.092	"	XV	"	"	4.
" " "	2	"	11.877	"	XVI	"	"	2.
" " "	1	"	11.245	"	XVII	"	"	1.
" " "	3	"	10.794	"	XVIII	"	"	3.

Gdyby zamiast podanych przez nas liczb, przypadających na poszczególne listy kandydatów, zdarzyło się, że na listę № 1 padło 80.000 głosów; na listę № 2—60.000 głosów; na listę № 3—30.000 głosów; na listę № 4—20.000 głosów, oraz na listę № 5—10.000 głosów—wówczas dzielnik wyborczy wynosiłby 10.000. Liczbę tę, t. j. 10.000, odnaleźlibyśmy na 8-em miejscu listy № 1, na 9-em miejscu listy № 2; na 3-tem miejscu listy № 3, na 2-tem miejscu listy № 4, oraz na 1-tem miejscu listy № 5. Tymczasem piętnaście mandatów byłoby już obsadzonych, pozostało zaś do obsadzenia tylko trzy, a jednakowych dzielników jest pięć. W podobnym więc wypadku przyznajemy mandaty tym listom, które otrzymały największą ilość głosów, a więc listom № 1, № 2, i № 3; listy № 4 i 5 mandatu tego nieotrzymałyby. W końcowym więc rezultacie lista № 1 otrzymałaby 8 mandatów, lista № 2—6 mandatów, lista № 3—3 mandaty, lista № 4—1 mandat, lista № 5—nie otrzymałaby żadnego mandatu.

LIST WIERZYTELNY.

Okręgowa Komisja Wyborcza w zaświadcza, że ob.
(imię i nazwisko) lat (zawód)
zamieszkały w w dniu 19..... roku obrany został
posłem do Sejmu Litwy Środkowej z okręgu wyborczego.....
(nazwa okręgu od siedziby okręgowej Komisji Wyborczej).....
(miejscowość i data)

Pieczczę

(Podpis przewodniczącego i członków)

Dekret № 22

Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej.

Na mocy dekretu mego z dn. 12 października 1920 roku o ustanowieniu władzy na terenach Litwy Środkowej powołuję p. Wincentego Łuczyńskiego na stanowisko Głównego Komisarza Wyborczego.

Wilno, dn. 26 listopada 1920 r.

L. Żeligowski
Generał i Naczelnny Dowódca
Wojsk Litwy Środkowej.

W. Abramowicz
P. o. Prezesa Tymcz. Kom. Rządzącej.